

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Název projektu:

Internacionalizace, spolupráce, inovace, reflexe a evaluace v přípravě budoucích učitelů

Registrační číslo:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0015764

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons 4.0 ve variantě BY-SA

Metody a formy předškolního vzdělávání 4

Seminář, prezenční studium

Mgr. Eva Rybářová
rybarova@kpg.zcu.cz

Individualizace vzdělávání

- Jedno z největších témat současného vzdělávání
- **Odklon od kolektivní výchovy** – výchova pro potřeby společnosti X **výchova osobnostně orientovaná** – dítě a jeho potřeby, zájmy a schopnosti
- Individualizace ve vzdělávání znamená **přizpůsobení vyučování** individuálním zvláštnostem žáků.“ (Zdroj: HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X. str. 228)
- „Jedná se o způsob diferenciací vzdělávání, při němž se zachovávají heterogenní třídy jako základní sociální jednotka a provádí se **diferenciací vnitřní, obsahová i metodická, respektující zvláštnosti dětí.**“

(Zdroj: PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.)

liší se CO, KDY a JAK

- Není možné učit všechny děti všechno, stejně a ve stejný čas.

Kdy jde tedy o individualizaci?

Individualizace = ZNALOST dítěte, RESPEKT, možnost VOLBY

Individualizace vzdělávání

- Individualizace **NENÍ** individuální přístup – mohu individualizovat a přitom pracovat s celou skupinou

- **Požadavek RVP PV**

- Společné vzdělávání dětí v jedné třídě bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady
- Maximální podpora individuálních možností
- Umožnit dítěti, aby dosáhlo své individuálně dosažitelné úrovně
- Úspěch pro každého žáka

bez individualizace to nemůžeme naplnit!

- **Východiska a přístupy:**

- Vygotskij – zóna nejbližšího vývoje
- Bloom – taxonomie vzdělávacích cílů
- Gardner – teorie mnohačetné inteligence
- Začít spolu – centra aktivit
- Montessori - prostředí

Podmínky pro individualizaci

- Znalost vývojové psychologie
- Pedagogická diagnostika – pozorování dítěte
- Plánování práce
- Partnerský přístup k dítěti – respekt, přijímání dětských nápadů
- Podnětné prostředí
- Podpora taková, jakou dítě potřebuje
- Příležitosti k samostatnému myšlení a jednání
- Prostor pro rozvoj všechny typů schopností
- Možnost volby

Bloomova taxonomie cílů

- Znalost – řekne z paměti básničku
- Porozumění – vysvětlí, proč a jak se musí před přechodem rozhlédnout.
- Aplikace – umí dát příklad ovoce a zeleniny (které nebyly uvedeny při výuce)
- Analýza – řekne, čím by chtěl být a vysvětlí klady a zápory daného povolání.
- Syntéza – sdělí obsah pohádky a doplní ji o jiný konec
- Hodnocení – obhájí správnost svého postupu při čištění zubů

(Zdroj: ŠMELOVÁ, Eva a PRÁŠILOVÁ, Michaela. Didaktika předškolního vzdělávání. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1302-4.)

Připravovat různě náročné aktivity, ze kterých si dítě může volit

Příklad: Výroba včelího úlu

- 1.) nabarvit materiál na stavbu – natírání plata od vajíček
- 2.) vyrobit včely z roliček papíru
- 3.) navrhnu včelí úl – společná prostorová konstrukce z papíru

-Děti si samy vyberou, na jaké činnosti se budou chtít podílet.

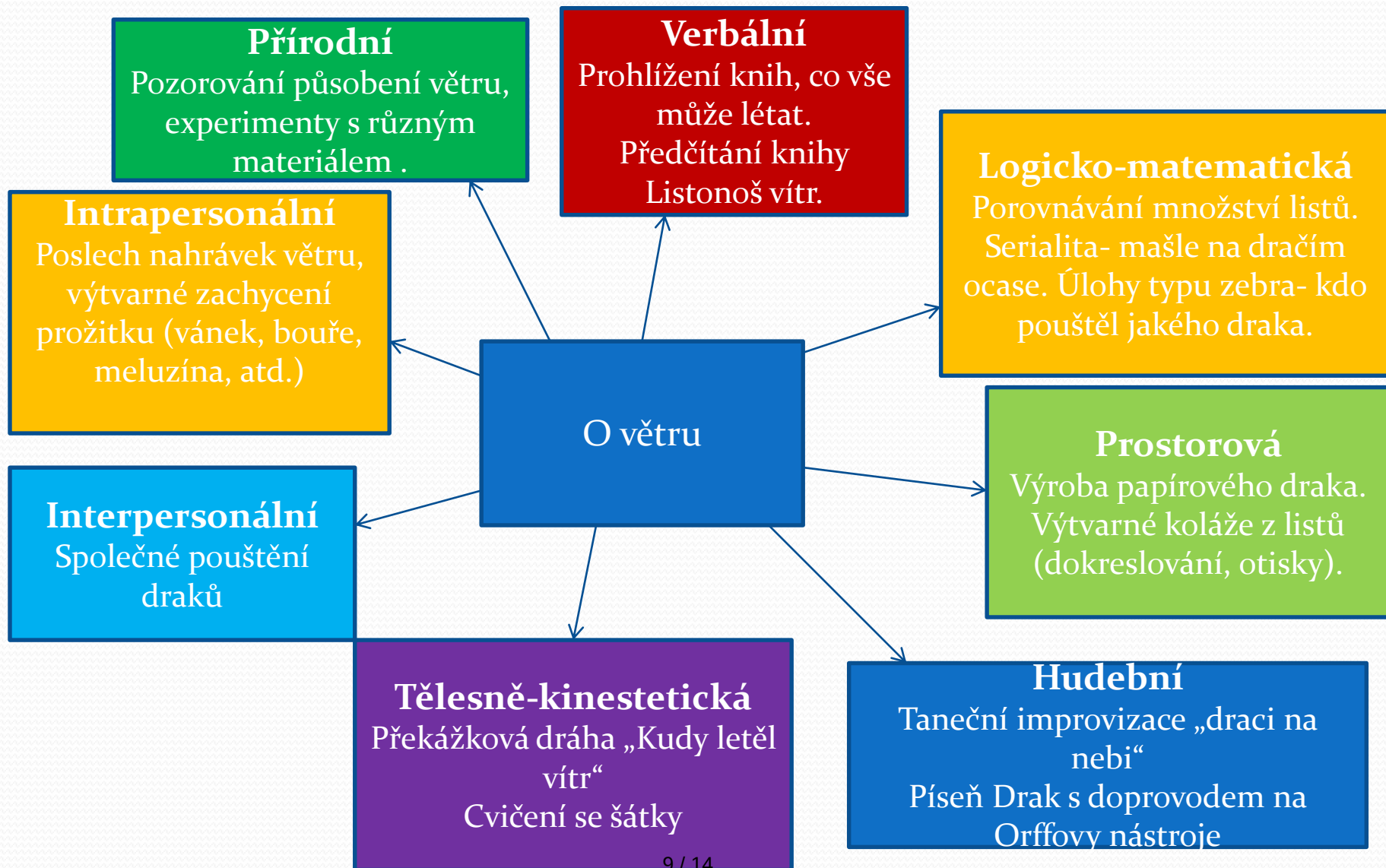
-Tip: graficky označovat obtížnost úkolů

Gardner – mnohačetná inteligence

• Každý člověk má jednotlivé inteligence rozdílně vyvinuté, některé více, jiné méně. Podle toho dává i přednost různým činnostem. Plánování podle této teorie nám pomůže pokrývat všechny vzdělávací oblasti a připravovat pestrou nabídku činností.

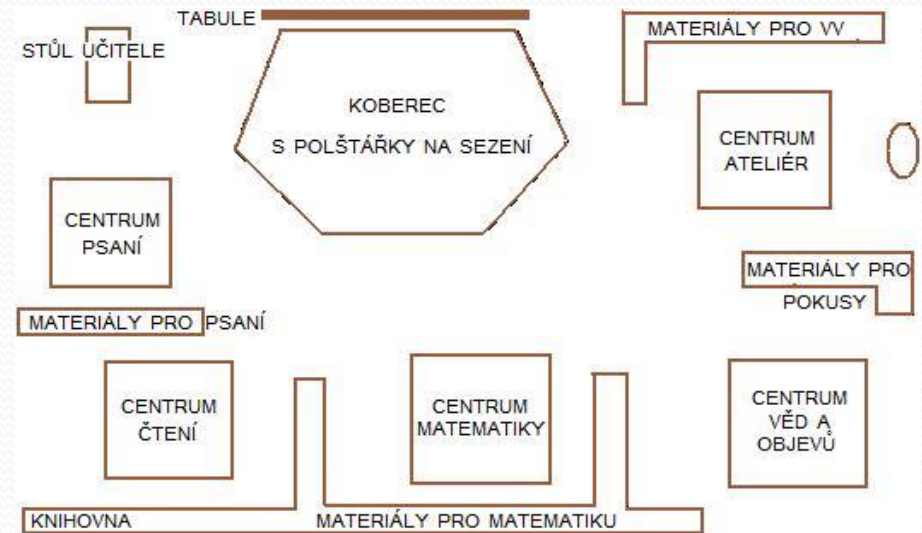
- **Jazyková** – schopnost ovládnout a obsáhnout všechny stránky jazyka
 - Čtení, psaní, vyprávění příběhů, rozhovory
- **Matematická** – logické, systematické a vědecké uvažování
 - Pokusy, bádání, řešení úloh, skládanky, hlavolamy, technické zájmy
- **Prostorová** – schopnost přesně postřehnout, pochopit a pamatovat si tvary, orientace v prostoru
 - Modelářství, návrhářství, skládačky, ilustrované knihy, muzea
- **Hudební** – porozumění rytmickým a intonačním modelům hudby, kvalitě tónů a zvuků, pamatovat si informace ve zvukové podobě
 - Zpívání, rytmicizace, poslech hudby, hra na nástroj
- **Tělesně-kinestetická** – obratné používání těla, schopnost dovedně zacházet s předměty
 - Tanec, sport, dramatizace, kutilství
- **Interpersonální** – schopnost všimnout si pocitů a chování druhých, chápat rozdíly v jejich temperamentu, schopnostech, pohnutkách a náladách
 - Organizování, společenské akce, kolektivní hry, týmová práce
- **Intrapersonální** – schopnost rozvíjet a ovládat vlastní prožitky a pocity, sebeporozumění
 - Snění, klid na samostatné přemýšlení, nezávislost, meditování
- **Přírodní** – schopnost vnímat energie, citlivost k přírodním jevům, a schopnost učit se z nich.
 - Pobyty v přírodě, péče o květiny a zvířata, holistický přístup k životu, zdravý životní styl

Příklad plánování aktivit dle inteligencí

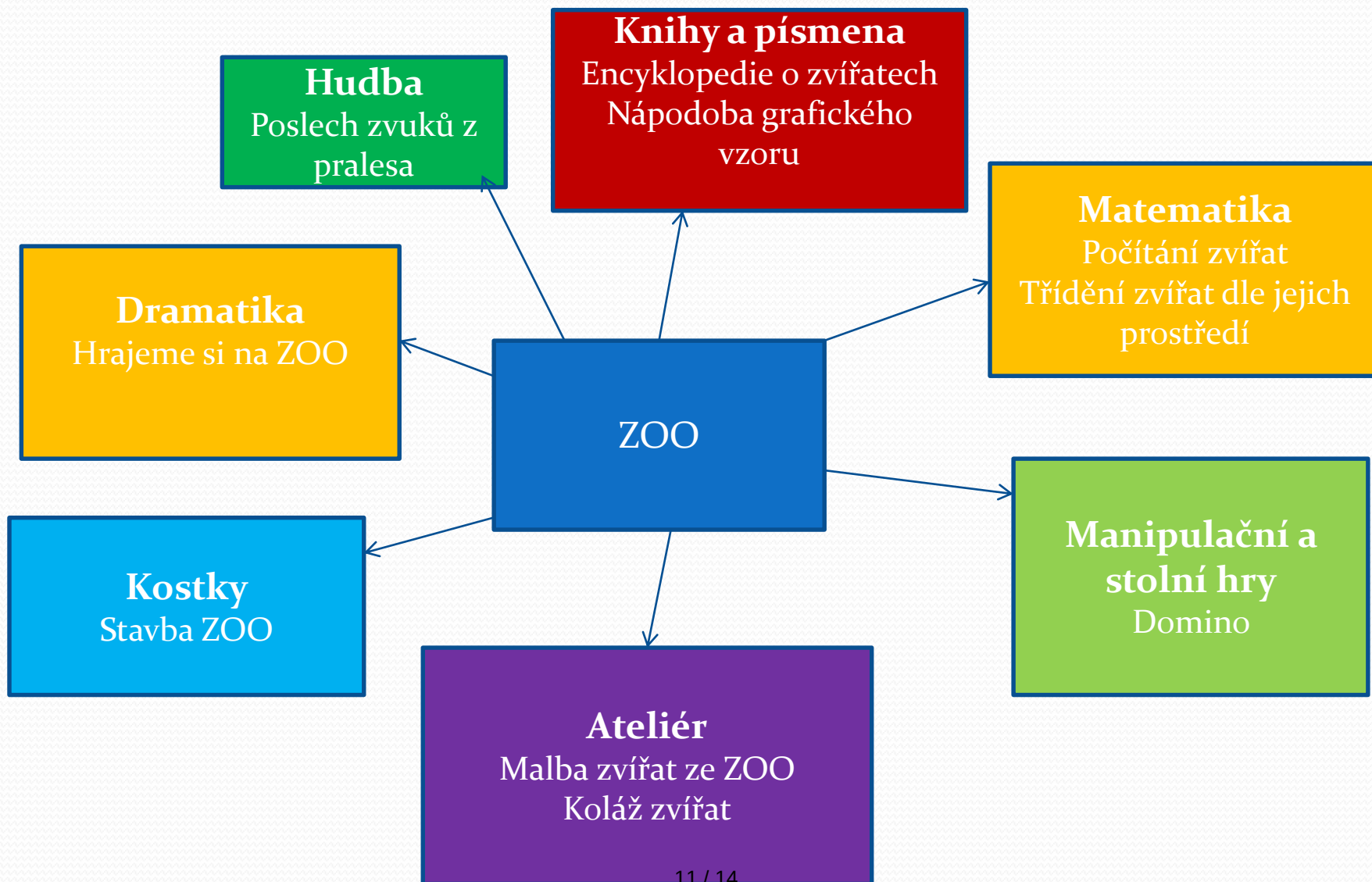
Centra aktivit:

- Knihy a písmena
- Manipulační a stolní hry
- Pokusy a objevy
- Ateliér
- Kostky
- Domácnost
- Dílna
- Voda a písek
- Dramatika
- Hudba

- Nemusí být všechna centra otevřená
- Během týdne se děti v centrech vystřídají/ každý den je v centru jiná nabídka

Příklad plánování do center

Montessori prostředí:

- Výchova smyslů
- Matematika
- Jazyková výchova
- Kosmická výchova – zařazuje ostatní oblasti, tematické projekty a rozšiřující aktivity
- Umění , hudba a pohyb

Shrnutí možného plánování:

- Při tvorbě TVP sleduji, abych zahrnula všechny typy intelligence
- Při činnostech dbám na různou obtížnost, ze které si děti mohou volit
- Možnost zřídit centra aktivit:
 - I v běžné MŠ můžeme pracovat na stanovištích
 - Děti si volí činnosti, nemusí všechno
 - Označovat obtížné
 - Pokud chceme, aby zvládly všechna stanoviště, mysleme na diferenciaci obtížnosti

Navrhni aktivitu:

- Libovolné téma
- Činnosti rozvíjející všechny druhy inteligence
- Návrh buď na období nebo do center aktivit
- Zpracování do myšlenkové mapy

Zdroje, použitá literatura:

- HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. Psychologický slovník. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-303-X.
- PRŮCHA, Jan; WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. Pedagogický slovník. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.
- ŠMELOVÁ, Eva a PRÁŠILOVÁ, Michaela. Didaktika předškolního vzdělávání. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1302-4.